

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Patronat Honorowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy

Stowarzyszenie Geodetów
Polskich
Association of Polish Surveyors

KONFERENCJA PN. „ROLA JEDNOSTEK GEODEZJI URZĄDZENIOWO-ROLNEJ W POLSCE I ICH WPŁYW NA ROZWÓJ ROLNICTWA PRZEZ REALIZACJĘ SCALEŃ GRUNTÓW”

„Rola Wojewódzkiego Biura Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie i jego wpływ na rozwój rolnictwa przez realizację scaleń gruntów”

Marek Banach

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

Warszawa, 20-21 czerwca 2023 r.

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Prezentacja pokazuje jaką rolę pełni Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie oraz jaki ma wpływ na rozwój rolnictwa przez realizację scaleń gruntów. Tytuł prezentacji odnosi się do tytułu całej Konferencji, która mówi o roli Jednostek Geodezji Urzędzeniowo- Rolnej w Polsce i ich wpływowi na rozwój rolnictwa. Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie jest wojewódzką samorządową jednostką organizacyjną, której zadania zostały określone w Statucie jednostki a wynikają z ustaw oraz zadań jakie ta jednostka realizuje na potrzeby samorządu województwa. Gdybyśmy te zadania podzielili na grupy to do pierwszej grupy należy zaliczyć **scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym**, które są głównym i strategicznym działaniem jednostki wynikającym wprost z Ustawy z dnia 26 marca 1982 r. O scaleniu i wymianie gruntów. (Dz. U. 1982 Nr 11 poz. 80 z późn. zm.). Do drugiej grupy zadań należy zaliczyć **wymiany gruntów** realizowane na potrzeby Starostw Powiatowych w oparciu o Ustawę z dnia 26 marca 1982 r. O scaleniu i wymianie gruntów. (Dz. U. 1982 Nr 11 poz. 80 z późn. zm.). Trzecia grupa zadań to prace związane z przygotowaniem dokumentacji geodezyjno-kartograficznej i geodezyjno- prawnej niezbędnej do: 1) przekazania Województwu mienia Skarbu Państwa służącego realizacji zadań Samorządu Województwa, w tym nieruchomości drogowych; 2) realizacji **inwestycji dróg wojewódzkich, inwestycji melioracji wodnych i urządzeń wodnych**; 3) ustalenia linii brzegów wód granicznych oraz wód śródlądowych. Czwarta grupa zadań to prace geodezyjne, kartograficzne, geodezyjno- prawne i projektowe z terenu województwa, służące do realizacji zadań Samorządu Województwa, dotyczące w szczególności: **1) podziałów nieruchomości i ustalenia granic nieruchomości** stanowiących minie Województwa wraz z dokumentacją do ujawnienia zmian w księgach wieczystych, w tym nieruchomości drogowych lub nabywanych pod drogi oraz nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa; 2) opracowań w zakresie **obszarów chronionych, obwodów łowieckich, map glebowo- rolniczych i szacowania szkód łowieckich**. Piąta grupa zadań to zadania z zakresu **klasyfikacji gleboznawczej gruntów** przy wykonywaniu prac geodezyjno- urzędzeniowych w związku z przekształceniem powierzchniowej struktury nieruchomości gruntowych i przy wykonywaniu melioracji wodnych oraz dla jednostek samorządu terytorialnego w porozumieniu z Samorządem Województwa. Szósta grupa zadań to zadania polegające na opracowaniu **planów urzędzeniowo-rolnych gmin oraz projektów urzędzeniowo- rolnych wsi** i gospodarstw rolnych z uwzględnieniem wymogów ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, ochrony gruntów rolnych oraz retencji wodnej, na potrzeby modernizacji terenów rolnych i scaleń gruntów. Siódma grupa prac to **prace geodezyjno- kartograficzne i geodezyjno- urzędzeniowo- rolne oraz projektowe** wynikające z zawartych porozumień Samorządu Województwa z administracją rządową i jednostkami samorządu terytorialnego oraz zadania zlecone odrębnymi decyzjami Zarządu Województwa Lubelskiego.

Inne Jednostki Geodezji Urzędzeniowo- Rolnej w Polsce mają podobne zadania, których specyfika wynika z potrzeb poszczególnych województw. Rola jak spełnia WBGiUTR w Lublinie jak również inne tego typu jednostki wynika z zadań jakie realizują one na potrzeby poszczególnych województw. Jednak **główną rolą tych jednostek i ich strategicznym działaniem jest scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym oraz sporządzanie planów urzędzeniowo- rolnych. Działania te są urządzaniem obszarów wiejskich w zakresie gospodarowania przestrzenią i nieruchomościami i to właśnie one przyczyniają się w sposób bezpośredni do rozwoju rolnictwa.**

Na podstawie Art. 3. ust 1. ustawy **Postępowanie scaleniowe oraz zagospodarowanie poscaleniowe** przeprowadza i wykonuje **starosta** jako zadanie z zakresu administracji rządowej finansowane ze środków budżetu państwa, z zastrzeżeniem ust. 5–8 oraz art. 4 ust. 2. Prace scaleniowe są skomplikowanym procesem, którego przeprowadzenie przez pozyskanie prac do realizacji oraz sama realizacja wymaga systemowych i kompleksowych działań wyspecjalizowanych w tym zakresie jednostek. Dlatego **na podstawie art. 3 ust.1 pkt. 4 Ustawy o scaleniu i wymianie gruntów, prace scaleniowo-wymienne koordynuje i wykonuje samorząd województwa przy pomocy jednostek organizacyjnych** przekazanych mu na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. poz. 872, z późn. zm.1)) lub jednostek utworzonych przez ten samorząd do realizacji tych zadań. W celu przybliżenia specyfiki scaleń gruntów należy zacytować z ustawy definicje dotyczące prac scaleniowych oraz zagospodarowania poscaleniowego, które są składowymi procesu scalania gruntów, którego realizacja trwa wiele lat i nie byłaby możliwa bez kompleksowej i systemowej koordynacji i realizacji przez wyspecjalizowane Wojewódzkie Jednostki Geodezji Urzędzeniowo- Rolnej. **Prace scaleniowe** są to prace i czynności niezbędne do: **a) wszczęcia postępowania scaleniowego, b) prowadzenia postępowania scaleniowego c) ujawnienia w księgach wieczystych decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia.** Natomiast przez **zagospodarowanie poscaleniowe** rozumie się określone w decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów prace umożliwiające objęcie w posiadanie przez uczestników scalenia wydzielonych im w ramach postępowania scaleniowego gruntów, polegające na: **a) budowie lub przebudowie dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych oraz dojazdów do zabudowań poszczególnych uczestników scalenia, b) korekcie przebiegu oraz poprawie parametrów technicznych urządzeń melioracji wodnych lub innych urządzeń wodnych, c) likwidacji zbędnych miedz i dróg oraz wykonywaniu zabiegów rekultywacyjnych umożliwiających uprawę mechaniczną gruntów, d) budowie lub przebudowie urządzeń wodnych mających na celu zwiększenie retencji wód;**

Na podstawie Art. 3 ust. 2 **Postępowanie scaleniowe może być wszczęte na wniosek większości właścicieli gospodarstw rolnych, położonych na projektowanym obszarze scalenia, lub na wniosek właścicieli gruntów, których łączny obszar przekracza połowę powierzchni projektowanego obszaru scalenia.** Dlatego doprowadzenie do wszczęcia postępowania scaleniowego jest jednym z zadań jednostek powołanych do koordynacji i wykonania prac scaleniowych. W przypadku Wojewódzkiego Biura Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w celu pozyskania prac scaleniowych do realizacji prowadzona jest **ciągła promocja prac scaleniowych.** Promocja ta polega na dotarciu z informacją o scalaniu gruntów do jak największej grupy potencjalnych beneficjentów scalenia gruntów zamieszkałych na obszarach wiejskich. W tym celu wydawana jest rokrocznie **broshura** reklamująca prace scaleniowe, która każdego roku rozsyłana jest do **wszystkich gmin (213) i powiatów (20+4)** z terenu województwa lubelskiego. Oprócz tego broshura przekazywana jest do Ośrodków Doradztwa Rolniczego oraz do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Broshura rozdawana jest również na różnego rodzaju uroczystościach związanych z rolnictwem jak: dożynki, itp. W wyniku prowadzonej promocji pojawiają się z inicjatywy samorządów powiatowych, samorządów gminnych lub samych rolników **proponycje organizacji spotkań** dotyczących przybliżenia zainteresowanym tematyki związanej z realizacją scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym. Na spotkaniach omawiany jest proces scalania gruntów oraz prezentowany jest film promocyjny przygotowany w tym celu przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Czasami na prośbę rolników, spotkania organizowane są kilkakrotnie w jednym miejscu w celu dokładnego przybliżenia procesu scalania gruntów. **Następnie grupy inicjatywne wspólnie z samorządami gminnymi zbierają podpisy poparcia dla danego projektu scalenia.**

W ramach koordynacji prac scaleniowo- wymiennych w województwie lubelskim funkcjonuje **Program Prac Scaleniowych Województwa Lubelskiego**. Dlatego grupy inicjatywne i samorządy gminne po uzyskaniu ustawowego poparcia dla projektu przez potencjalnych uczestników postępowania scaleniowego, występują do Starostów powiatowych o zgłoszenie projektów do Programu Prac Scaleniowych Województwa Lubelskiego na listę rezerwową, gdzie wpisywane są obiekty, które mają szansę być realizowane w przyszłości. **Obecnie na listę rezerwową PPSWL wpisane są obiekty o łącznej powierzchni ponad 160 tys. hektarów.** Obiekty zgłoszone na listę rezerwową po spełnieniu kryteriów punktowych określonych przy naborze wniosków mają prawo o ubieganie się o finansowanie prac scaleniowych i zagospodarowania poscaleniowego ze środków publicznych i środków wspólnotowych. W celu przystąpienia do naboru wniosków oprócz spełnienia kryterium punktowego, należy przedłożyć dokumentację niezbędną przy naborze. Dokumentacja ta sporządzana jest przez Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie po podpisaniu stosownego porozumienia ze Starostą. Na dokumentację tą składają się: **a) założenia do projektu scalenia, b) szacunkowe zestawienie kosztów, c) dokumentacja dotycząca oceny lub raportu oddziaływania na środowisko.** Sporządzenie tej dokumentacji wymaga bardzo wnikliwej analizy obiektów i przedstawienia jej wyników w formie opisowej i graficznej. Obiekty scaleniowe, które uzyskały w naborze wniosków wymaganą liczbę punktów po otrzymaniu finansowania oraz wszczęciu postępowania przez Starostę wpisywane są na listę podstawową PPSWL i wdrażane są do realizacji. Opisane powyżej działania zaliczane są do etapu pierwszego prac scaleniowych – przed wszczęciem postępowania scaleniowego, które otrzymało finansowanie na realizację prac. Doprowadzenie do pomyślnego finału tj. do wdrożenia prac do realizacji od momentu rozpoczęcia promocji trwa od 2 do 3 lat i bez promocji oraz koordynacji Jednostek Geodezji Urzędzeniowo- Rolnej nie byłoby możliwe.

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

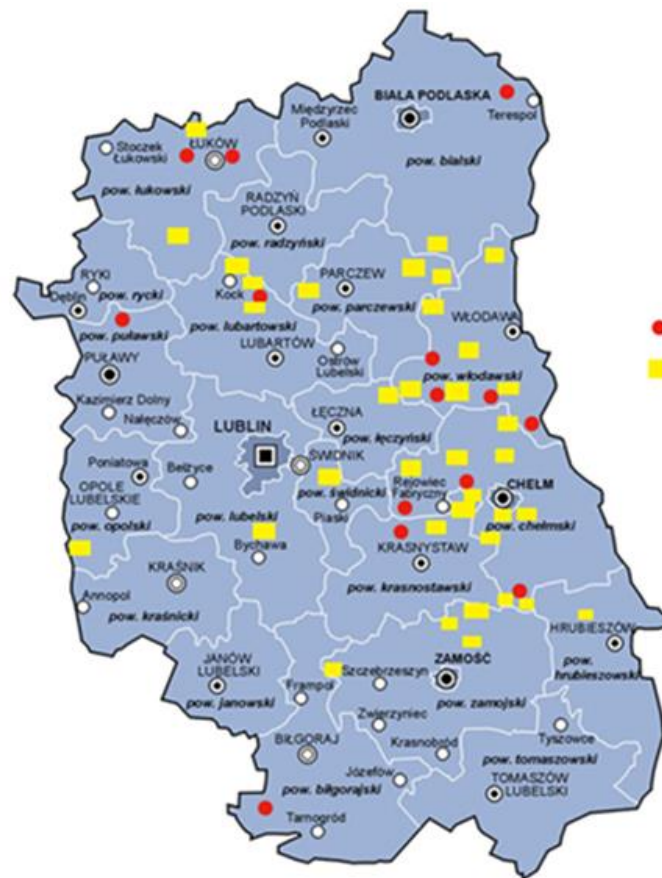
„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Kolejnym etapem prac scaleniowych jest przeprowadzenie postępowania scaleniowego, które jest skomplikowanym procesem prawnym i technicznym prowadzonym z udziałem rady uczestników scalenia i komisji scaleniowej, podczas którego uczestnicy scalenia określają zasady szacunku gruntów na obszarze scalenia. Postępowanie scaleniowe trwa od 2 do 3 lat. Nie chciałbym wchodzić w szczegóły postępowania scaleniowego wynikającego z ustawy ale na przykładzie Wojewódzkiego Biura Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie chcę pokazać jaką ilość prac scaleniowych udało się zrealizować w ramach poszczególnych okresów programowania i co w wyniku tych prac udało się osiągnąć oraz czy te realizacje miały wpływ na rozwój rolnictwa.

Otóż, w kolejnych okresach programowania w województwie lubelskim zrealizowano:

1) w ramach SPO 2004 – 2006 (n+2)	14 obiektów scaleniowych	o łącznej powierzchni	7 663 ha,
2) w ramach PROW 2007 – 2013 (n+2)	39 obiektów scaleniowych	o łącznej powierzchni	25 402 ha,
3) w ramach PROW 2014 – 2020 (n+5)	24 obiekty scaleniowe	o łącznej powierzchni	34 194 ha,
4) w ramach PROW 2021 – 2022 (n+3)	12 obiektów scaleniowych	o łącznej powierzchni	10 142 ha.

Czyli w latach 2004 – 2022 będzie zrealizowane **89 obiektów scaleniowych**, których łączna powierzchnia wynosi **77 401 ha.**

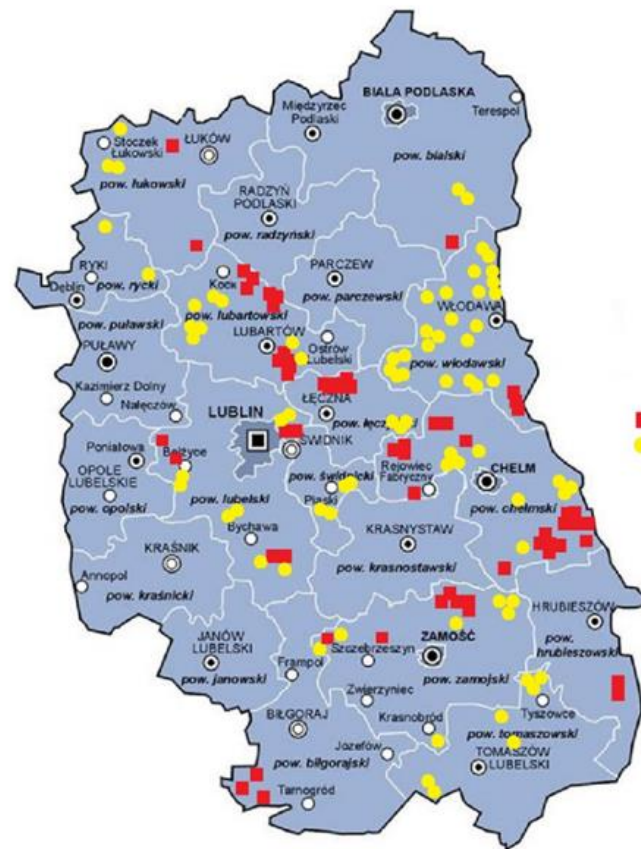

**„Geografia” realizowanych przez
Wojewódzkie Biuro Geodezji w Lublinie
projektów scaleniowych w ramach
SPO, lata 2004-2006, oraz
PROW, lata 2007-2013**

- SPO, lata 2004-2006 15 obrębów(wsi) – 7500 ha
- PROW, lata 2007-2013 65 obrębów(wsi) – 28 000 ha

Mapa 1: na podstawie broszury informacyjnej dotyczącej scalania gruntów w województwie lubelskim str. 20

„Geografia” obiektów scaleniowych
w ramach PROW, lata 2014 – 2020.

■ Program prac
● Lista rezerwowa

Mapa 2: na podstawie broszury informacyjnej dotyczącej scalania gruntów w województwie lubelskim str. 20

Ponieważ nie dysponuję szczegółowymi danymi dotyczącymi wyników realizacji scaleń gruntów z okresów SPO 2004 – 2006 oraz PROW 2007 – 2013. Zaprezentuję zdjęcia lub mapki oraz dane kilku pojedynczych obiektów scaleniowych zrealizowanych w ramach SPO 2004 – 2006 i PROW 2007 – 2013 oraz PROW 2014 – 2020. Natomiast zbiorcze wyniki zaprezentuję na przykładzie 24 obiektów zrealizowanych w ramach PROW 2014 – 2020.

W ramach pojedynczych prezentacji zostaną zaprezentowane następujące obiekty:

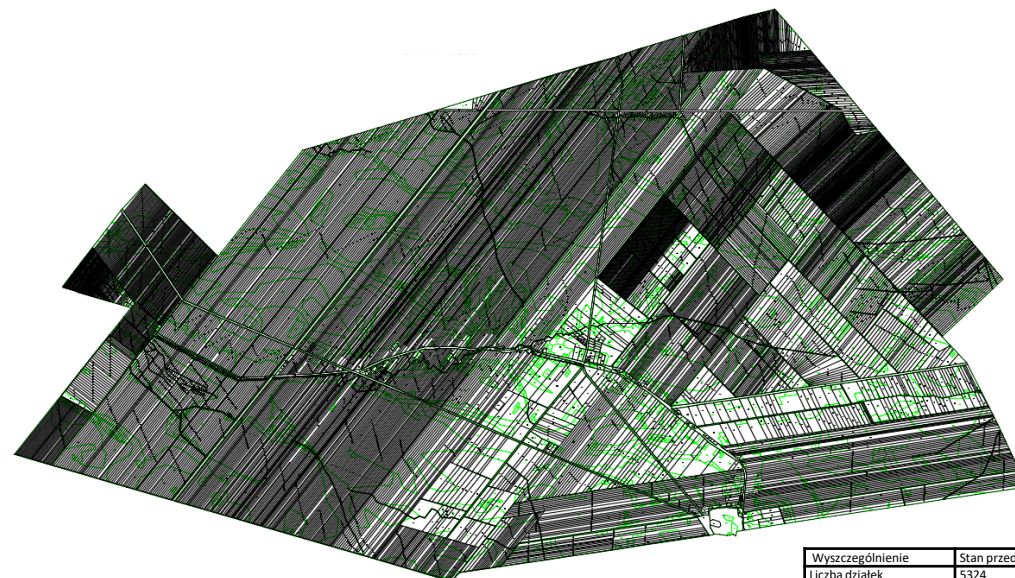
1. Obiekt: **Potok Górny**, gm. Potok Górny, pow. biłgorajski, pow. 2101, realizacja SPO 2004 – 2006;
2. Obiekt: **Wola Idzikowska**, gm. Fajstów, pow. krasnostawski pow. obszaru scalenia – 551 ha, realizacja SPO 2004 – 2006;
3. Obiekt : **Wólka Świątkowa**, gm. Łuków, pow. łukowski, pow. obszaru scalenia – 444 ha, realizacja SPO 2004-2006;
4. Obiekt : **Anusin, Stasin Dolny**, gm. Siedliszcze, pow. chełmski, pow. obszaru scalenia – 397 ha, realizacja PROW 2007-2013;
5. Obiekt : **Konorzatka**, gm. Adamów oraz Czarna, gm. Serokomla, pow. łukowski, pow. obszaru scalenia – 534 ha, realizacja PROW 2007-2013;
6. Obiekt: **Wola Żulińska**, gm. Łopiennik Górny, pow. krasnostawski, pow. obszaru scalenia – 533 ha, realizacja PROW 2007 – 2013;
7. Obiekt: **Wólka Czułczycka, Zarzecze**, gm. Chełm, pow. chełmski, pow. obszaru scalenia – 516 ha, realizacja PROW 2007 – 2013;
8. Obiekt: **Marynin, Hruszów, Siedliszczki**, gm. Rejowiec, pow. chełmski, pow. obszaru scalenia – 1119 ha, PROW 2007-2013;
9. Obiekt: **Holeszów, Lack, Zaświatycze**, gm. Hanna, pow. włodawski, pow. obszaru scalenia – 1120 ha, PROW 2007-2013;
10. Obiekt: **Latyczyn**, gm. Radecznica, pow. zamojski, powierzchnia obszaru scalenia – 973 ha, PROW 2007 – 2013;
11. Obiekt: **Wojśławice**, gm. Wojśławice, pow. chełmski, pow. obszaru scalenia – 3063 ha, realizacja PROW 2014 – 2020;
12. Obiekt: **Bytyń**, Wola Uhruska, Józefów, gm. Wola Uhruska, pow. włodawski pow. obszaru scalenia – 1134 ha, realizacja PROW 2014 – 2020;

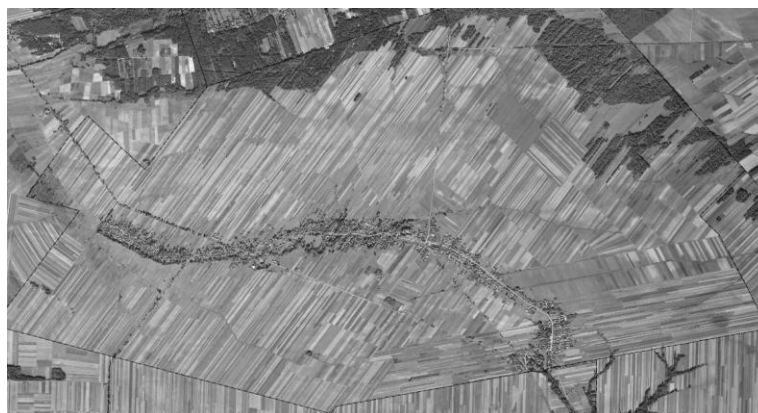
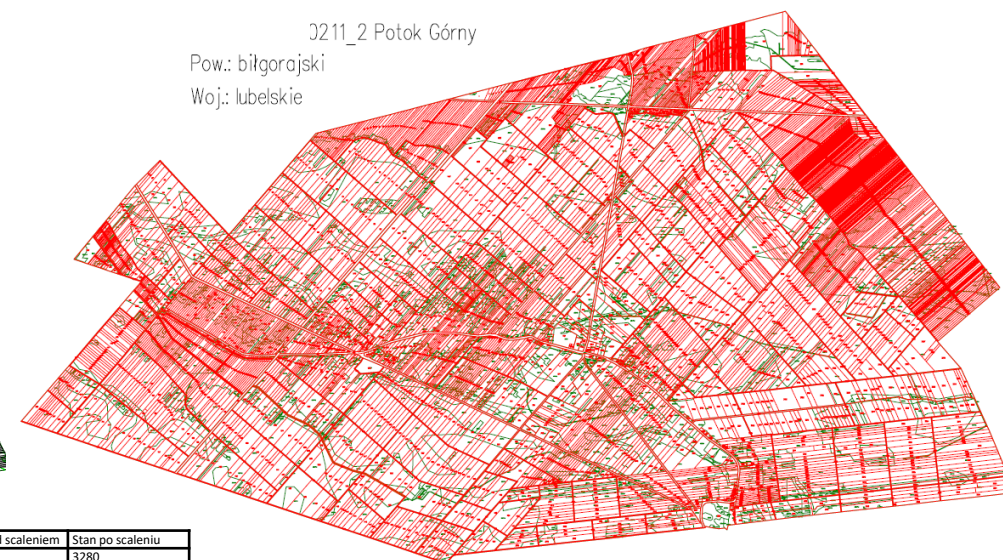

**Efekty scalania gruntów: SPO 2004-2006, Potok Górny, gm. Potok Górny, pow. biłgorajski
powierzchnia obszaru scalenia – 2101 ha**

Stan przed scaleniem

Stan po scaleniu

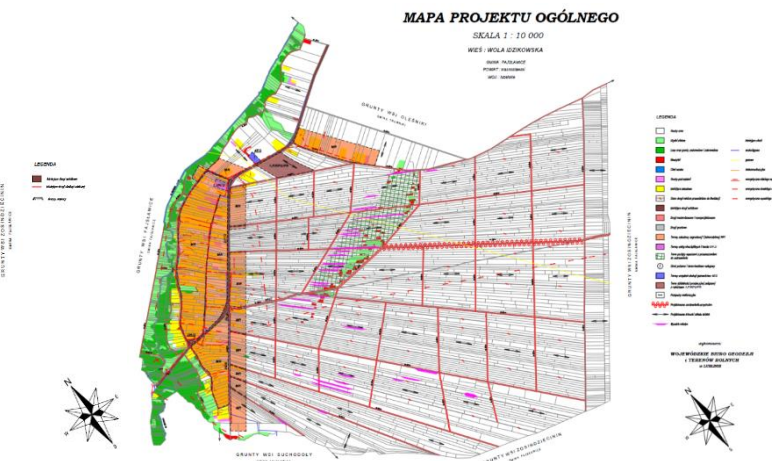
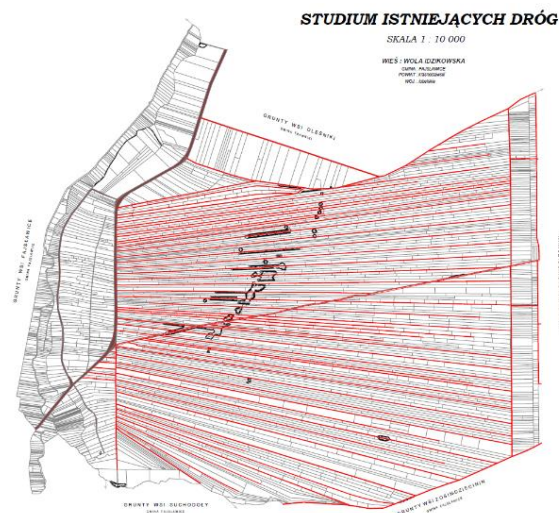
Wyszczególnienie	Stan przed scaleniem	Stan po scaleniu
Liczba działek	5324	3280
Średnia powierzchnia działki	0,39 ha	0,64 ha
Zwiększenie powierzchni działki	o 64 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 2044 (o 62%)	
Efekty scaleniowe	- ustalono granice i stan prawny w siedliskach; - utworzono nową sieć dróg zapewniającą dojazd do działek - stworzenie podstaw do dalszego rozwoju - utworzenie działki użyteczności publicznej pod boisko sportowe - utworzenie drogi w terenach siedliskowych dla autobusu szkolnego tak by zapewnić lepszy transport dla dzieci dojeżdżających do szkoły - opracowanie dokumentacji geodezyjnej spełniającej obecne wymagania i standardy oraz dokumentacji do aktualizacji zapisów ksiąg wieczystych - wyznaczono grunty przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania na cele inne niż rolne (m.in.. tereny pod przyszłą zabudowę).	

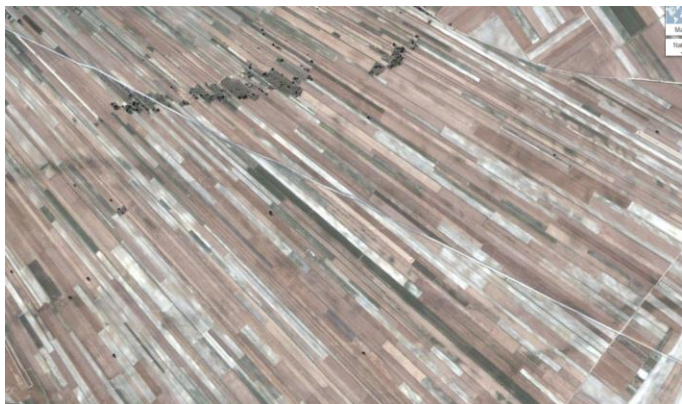
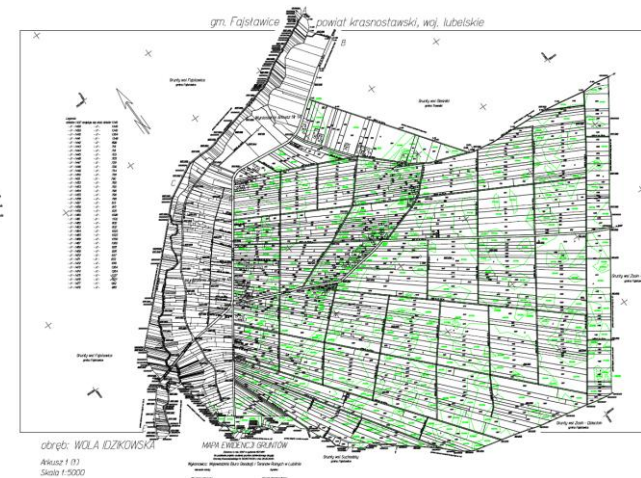

**Efekty scalania gruntów: SPO 2004-2006 Obiekt : Wola Idzikowska, gm. Fajstawice, pow. krasnostawski
powierzchnia obszaru scalenia – 551 ha**

Stan przed scaleniem

Stan po scaleniu

Wyszczególnienie	Stan przed scaleniem	Stan po scaleniu
Liczba działek	2757	1435
Średnia powierzchnia działki	0,20 ha	0,38 ha
Zwiększenie powierzchni działki	o 90 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 1322 (o 52 %)	
Efekty scaleniowe	- zniesiono współwłasności w przeszło 100 jednostkach rejestrowych (około 200 współwłaścicieli) - powiększono powierzchnię 15 gospodarstw; - ustalono granice i stan prawny w siedliskach; - utworzono nową sieć dróg zapewniającą dojazd do działek - w ramach zagospodarowania poscaleniowego wykonano około 2,5 km drogi o nawierzchni bitumicznej - pozostałe nowoprojektowane drogi zostały wyprofilowane, a istniejące drogi likwidowane będące w w wąwozach oraz główna droga „ukośna” tzw. „wygon” zrekultywowane.	

Efekty scalania gruntów: SPO 2004-2006 Obiekt : Wólka Świątkowa, gm. Łuków, pow. łukowski
powierzchnia obszaru scalenia – 444 ha

Stan przed scaleniem

Stan po scaleniu

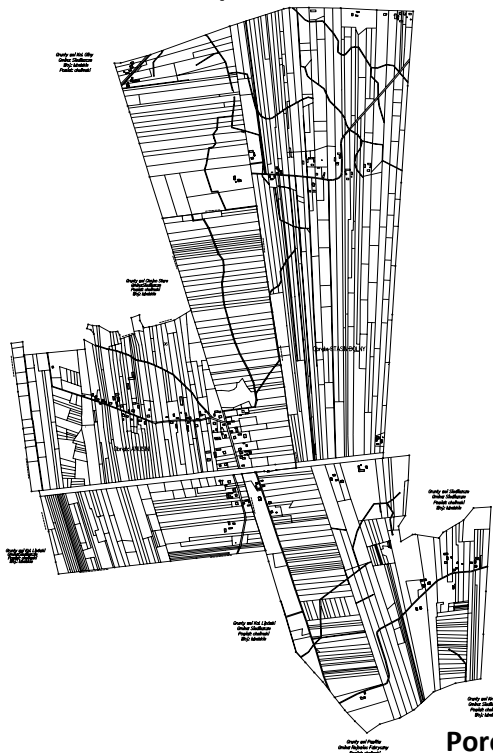
Wyszczególnienie	Stan przed scaleniem	Stan po scaleniu
Liczba działek	1727	997
Średnia powierzchnia działki	0,26 ha	0,45 ha
Zwiększenie powierzchni działki	o 77 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 730 (o 58%)	
Efekty scaleniowe	- poprawiono rozróg gospodarstw - utworzono funkcjonalną sieć komunikacyjną, zapewniającą dojazd do nowoprojektowanych działek i kompleksów gruntów rolnych. - zaprojektowano drogę tzw. „zagumienną” która uporządkowała tereny o różnym przeznaczeniu oddzielając tereny zabudowane od terenów użytkowanych rolniczo	

**Efekty scalania gruntów: PROW 2007-2013 Obiekt : Anusin, Stasin Dolny, gm. Siedliszcze, pow. chełmski
powierzchnia obszaru scalenia – 397 ha**

Stan przed scaleniem

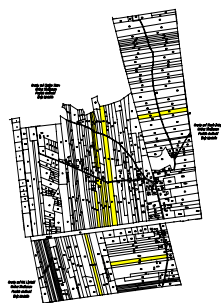

Stan po scaleniu

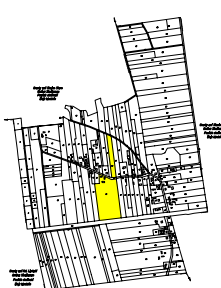

Wyszczególnienie	Stan przed scaleniem	Stan po scaleniu
Liczba działek	1052	609
Średnia powierzchnia działki	0,36 ha	0,88 ha
Zwiększenie powierzchni działki	o 144 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 443 (o 58 %)	
Efekty scaleniowe	- przed scaleniem na 1052 działek bez dostępu do drogi publicznej było 360 działek. Po scaleniu zapewniono każdej działce dostęp. - znacznie poprawiono gospodarstwom rozłóg gruntów - zaprojektowano wzdłuż drogi krajowej drogę obsługującą grunty orne	

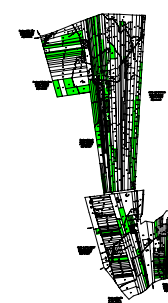
Porównanie rozłogu gruntów wybranych gospodarstw przed i po scaleniu.

Jednostka G.35 przed scaleniem: 14 działek
po scaleniu: 2 działki

Jednostka G.13 przed scaleniem: 25 działek
po scaleniu: 6 działek

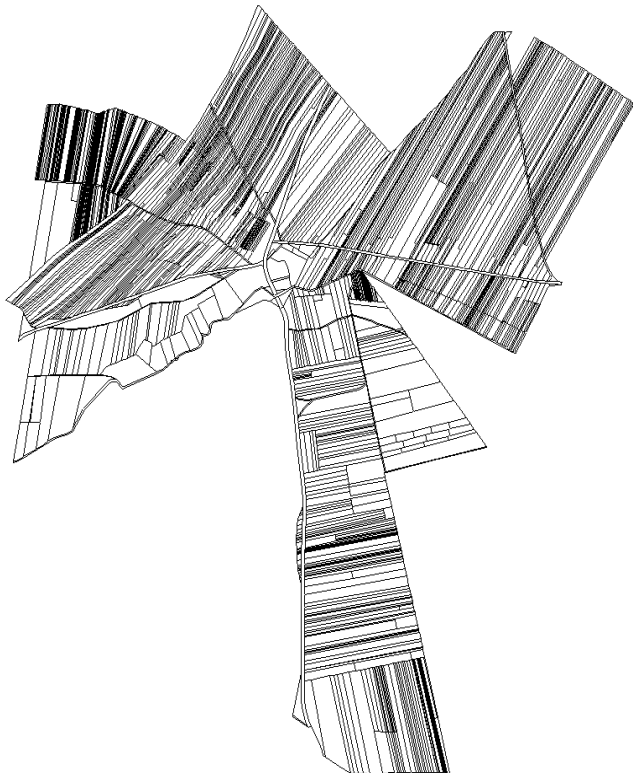
działek

Grunty Skarbu Państwa :przed scaleniem: 143
po scaleniu: 40 działek

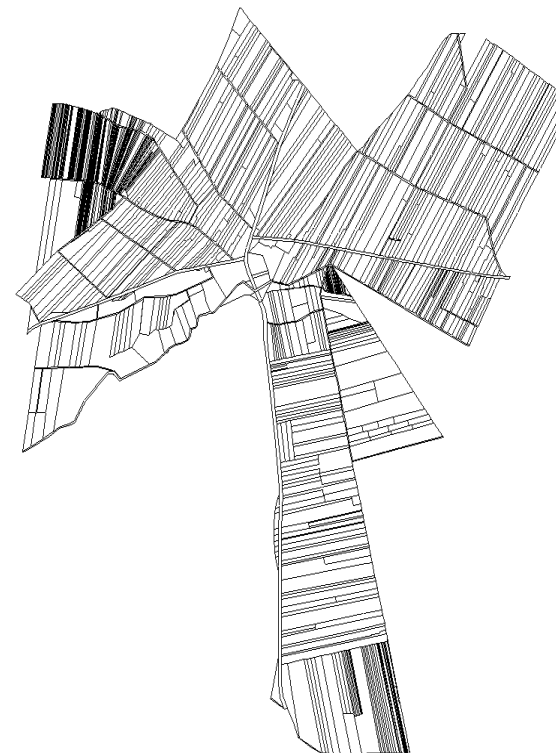
**Efekty scalania gruntów: PROW 2007-2013 Obiekt : Konorzatka, gm. Adamów oraz Czarna, gm. Serokomla, pow. łukowski
powierzchnia obszaru scalenia – 534 ha**

Stan przed scaleniem

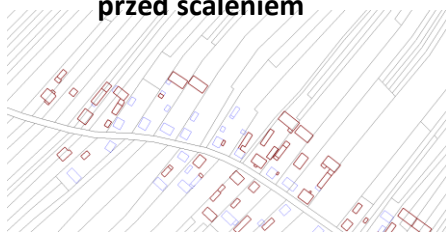

Wyszczególnienie	Stan przed scaleniem	Stan po scaleniu
Liczba działek	1292	952
Średnia powierzchnia działki	0,41 ha	0,56 ha
Zwiększenie powierzchni działki	o 37 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 340 (o 74%)	
Efekty scaleniowe	- nowa układ dróg w znaczący sposób umożliwił zagospodarowanie gruntów, w szczególności gruntów ukształtowanych w wąskich długich działkach jak również przyczynił się do szeroko pojętego rozwoju tego obszaru. - poprawa sieci drogowej umożliwi w przyszłości powiększenie dotychczas bardzo rozdrobnionych gospodarstw. - zniesiono na wniosek uczestników scalenia 15 współwłasności - w ramach postępowania scaleniowego powiększono powierzchnię gospodarstw. W tym celu wydzielono 12 działek ewidencyjnych. - wydzielono grunty miejscowej użyteczności publicznej służące celom lokalnej społeczności. - w ramach zagospodarowania poscaleniowego utwardzono płytami typu JOMB drogi o długości ok. 2,5 km, drogi utwardzone tłuczniem o długości ponad 3 km oraz wyprofilowanie dróg równiarki o długości ok. 10 km.	

Stan po scaleniu

**Ewidencja gruntów i nowy układ dróg w terenach siedliskowych
przed scaleniem po scaleniu**

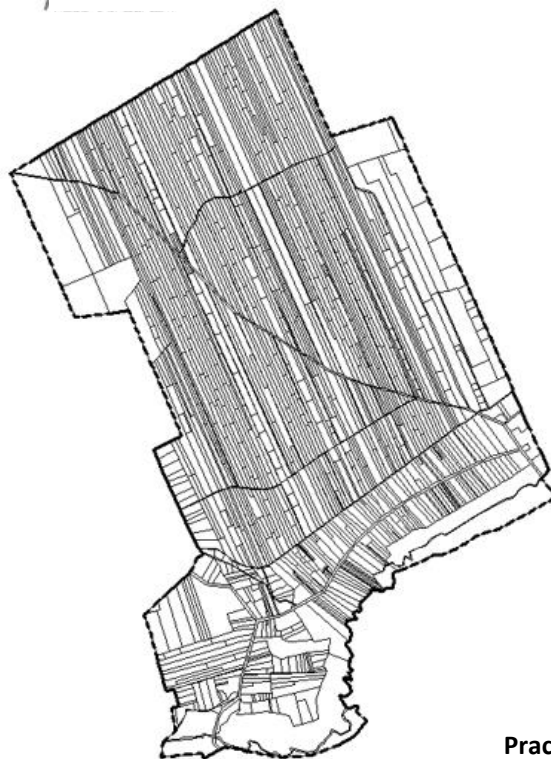
Nowy układ dróg tuż po wyznaczeniu projektu scalenia

**Efekty scalania gruntów: PROW 2007-2013 Obiekt: Wola Żulińska, gm. Łopiennik Górny, pow. krasnostawski
powierzchnia obszaru scalenia – 533 ha**

Stan przed scaleniem

Wyszczególnienie	Stan przed scaleniem	Stan po scaleniu
Liczba działek	1230	656
Średnia powierzchnia działki	0,43 ha	0,81 ha
Zwiększenie powierzchni działki	o 88 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 574 (o 53 %)	
Efekty scaleniowe	- odpowiednie zaprojektowanie układu komunikacyjnego ukształtowało przestrzeń wiejską, wyodrębniając tereny upraw rolnych i leśnych od terenów zabudowanych - w znaczny sposób poprawiono rozróg gospodarstw - poprawiono zawiliły stan prawny gruntów w tym istniejący nieformalny od wielu lat obrót i zamiany gruntów (przed scaleniem 1-2 transakcje rocznie, po scaleniu w ciągu trzech miesięcy dokonano 6 sprzedaży). - zniesiono 74 współwłasności które bardzo często dotyczyły wielu współwłaścicieli, - zrehabilitowano 18 km starych dróg które w projekcie scalenia zostały zlikwidowane - udrożniono i odkrzaczono około 0,7 km rowów melioracji wodnych - Przebudowano i wyrównano i wyprofilowano około 11 km dróg - Utwardzono tłuczniami z potrójnym utwardzeniem nawierzchni około 2,7 km dróg - Utwardzono tłuczniami na podsypce piaskowej około 1 km dróg - Wykonano prace dotyczące działań agrotechnicznych i rekultywacyjnych na obszarze około 5,5 ha	

Stan po scaleniu

Prace związane z zagospodarowaniem poscaleniowym

Rekultywacja

Poprawa parametrów melioracji wodnych

Budowa dróg

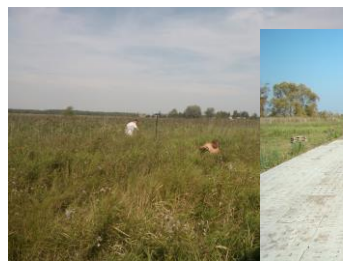
Efekty scalania gruntów: PROW 2007-2013 Obiekt: Wólka Czułczycka, Zarzecze, gm. Chełm, pow. chełmski
powierzchnia obszaru scalenia – 516 ha

Stan przed scaleniem

z przykładowym rozłogiem gruntów wybranego gospodarstwa
przed scaleniem liczba działek - 34

przed scaleniem

po scaleniu

**Drogi istniejące przed
scaleniem**

Prace związane z zagospodarowaniem poscaleniowym
przed scaleniem

po scaleniu

Drogi nowoprojektowane

przed scaleniem

po scaleniu

Stan po scaleniu

z przykładowym rozłogiem gruntów wybranego gospodarstwa
po scaleniu liczba działek - 6

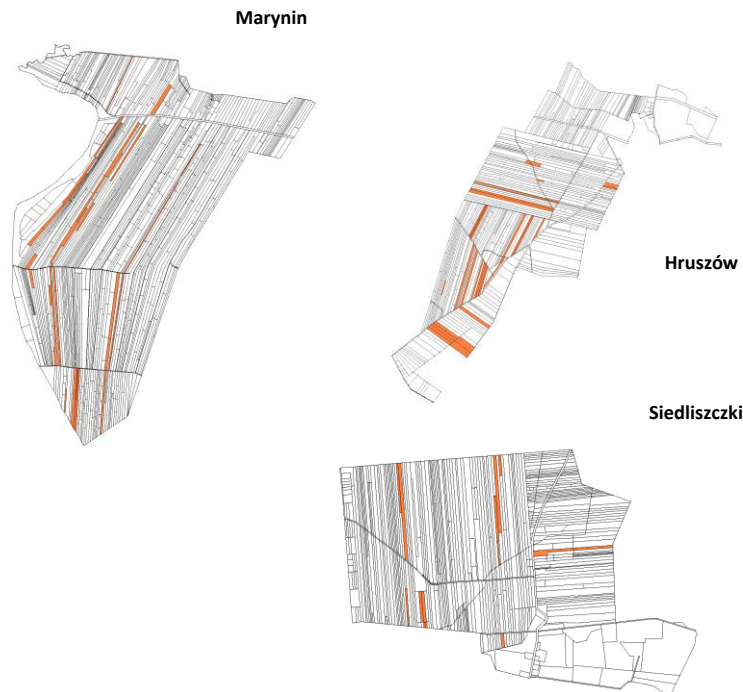

**Efekty scalania gruntów: PROW 2007-2013 Obiekt: Marynin, Hruszów, Siedliszczki, gm. Rejewiec, pow. chełmski
powierzchnia obszaru scalenia – 1119 ha**

Stan przed scaleniem

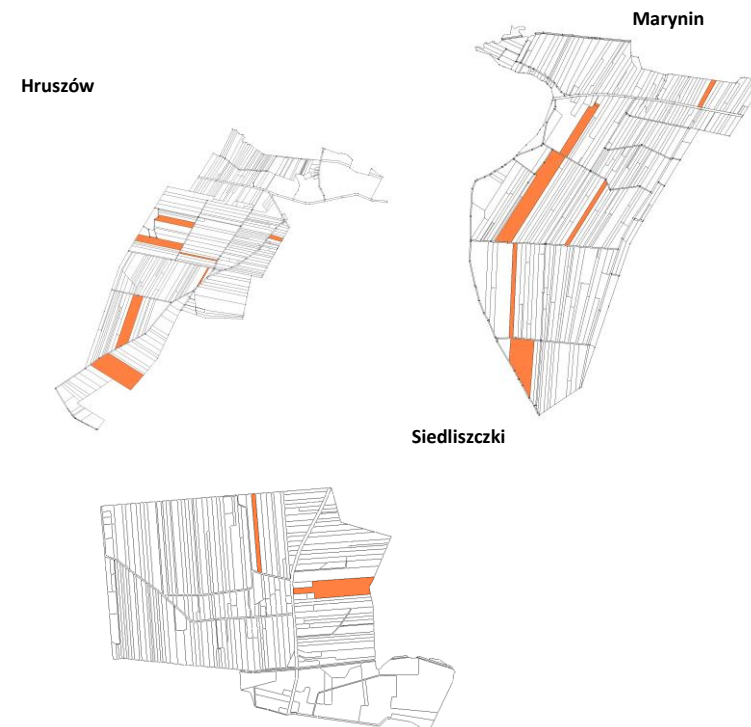
z przykładowym rozłogiem gruntów wybranego gospodarstwa

Wyszczególnienie	Stan przed scaleniem	Stan po scaleniu
Liczba działek	2094	1136
Średnia powierzchnia działki	0,29 ha	0,62 ha
Zwiększenie powierzchni działki	o 113 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 958 (54 %)	
Efekty scaleniowe	- znacząca poprawa rozłogu gruntów rolnych - zaprojektowano funkcjonalną sieć drogową, - wydzielono naturalny zbiornik wodny, poprzez zaprojektowanie drogi otaczającej zbiornik - zaprojektowano tzw. drogi „zagumienne” które oddzielają grunty o zabudowane od gruntów użytkowanych rolniczo, co w znaczący sposób umożliwia rozwój tych gruntów - Regulacja granic w działkach siedliskowych - projektowanie nowych granic z uwzględnieniem elementów przyrodniczych (np. zmiana kierunku przebiegu granic dostosowana w taki sposób by nowa granica przechodziła przez istniejące śródpolne pojedyncze drzewa).	

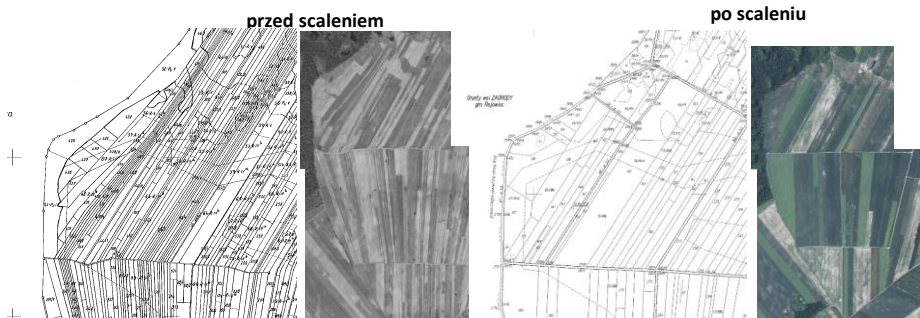
Stan po scaleniu

z przykładowym rozłogiem gruntów wybranego gospodarstwa

Rozwiązania projektowe

Poprawienie struktury przestrzennej gruntów użytkowanych rolniczo

Wydzielenie w scaleniu naturalnego zbiornika

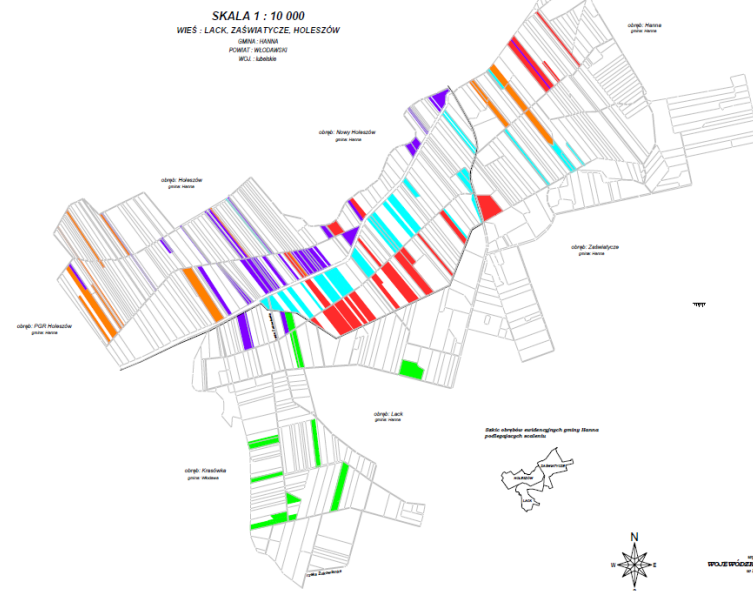
Projektowanie granic tak by przechodziły przez istniejące naturalne elementy (np. śródpolne drzewa)

**Efekty scalania gruntów: PROW 2007-2013 Obiekt: Holeszów, Lack, Zaświatycze, gm. Hanna, pow. włodawski
powierzchnia obszaru scalenia – 1120 ha**

STUDIUM STANU WŁADANIA PRZED SCALENIEM

Szkic granic obszarów ewidencyjnych
objętych scaleniem – stan przed scaleniem

Szkic granic obszarów ewidencyjnych
objętych scaleniem – stan po scaleniu

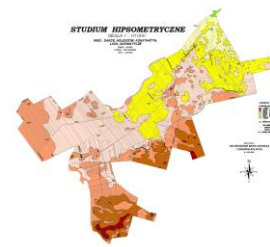
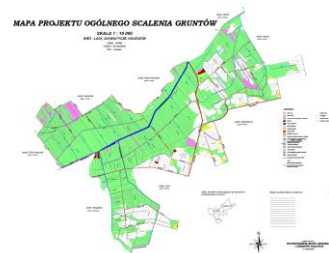

Wyszczególnienie	Stan przed scaleniem	Stan po scaleniu
Liczba działek	957	687
Średnia powierzchnia działki	1,17 ha	1,65 ha
Zwiększenie powierzchni działki	o 30 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 270 (28 %)	
Efekty scaleniowe	- obszar scalenia obejmował części trzech wsi, użytkowanych głównie jako użytki zielone. Celem scalenia była poprawa rozłogu rozdrobionych gruntów poprzez scalenie i przybliżenie działek łąkowo-pastwiskowych do siedlisk zaprojektowano funkcjonalną sieć drogową, - odrzucono i odmulono około 30 km rowów melioracyjnych które przed scaleniem były całkowicie zarośnięte i niedrożne, zbudowano i przebudowano około 45 przepustów umożliwiających dostęp do użytków zielonych - wyprofilowano i odwodniono około 14 km dróg - utwardzono kruszywem około 15 km dróg - Zgodnie z wnioskami uczestników scalenia poprawiono przebieg granic obszarów	

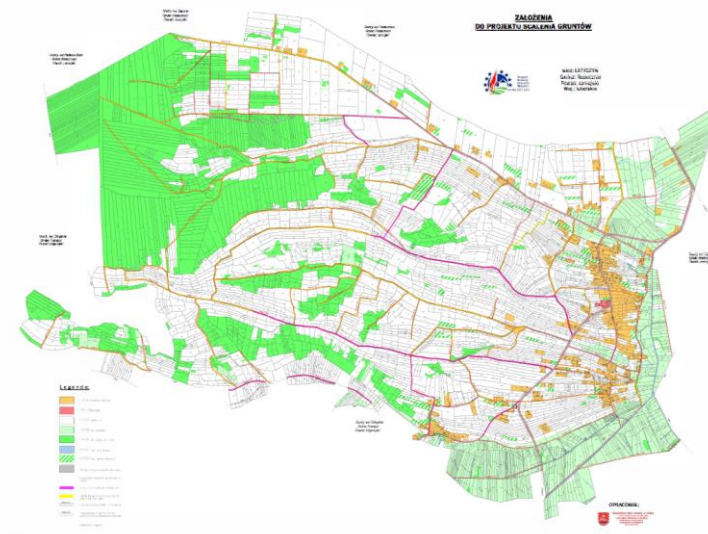
STUDIUM STANU WŁADANIA PO SCALENIU

Prace przygotowawcze i studialne

**Efekty scalania gruntów: PROW 2007-2013 Obiekt: Łatyczyn, gm. Radecznica, pow. zamojski
powierzchnia obszaru scalenia – 973 ha**

Wyszczególnienie	Stan przed scaleniem	Stan po scaleniu
Liczba działek	3819	2640
Średnia powierzchnia działki	0,25 ha	0,37 ha
Zwiększenie powierzchni działki	o 32 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 1179 (31 %)	
Efekty scaleniowe	- poprawiono rozłóg gruntów gospodarstw rolnych - zaprojektowano funkcjonalną sieć drogową dostosowując ją do bardzo trudnych warunków naturalnych ustalając jej parametry w sposób umożliwiający zagospodarowanie i utwardzenie dróg - wniesiono współwłasności w 32 nieruchomościach - powiększono za dopłaty powierzchnię 37 gospodarstw - wyznaczono działkę na cele miejscowej użyteczności publicznej – pod boisko sportowe wydzielono działki zajęte pod drogę powiatową, dotychczas o nieuregulowanym stanie prawnym. - utwardzono około 7,35 km dróg w tym dróg o bardzo dużym znaczeniu rolniczym, dotychczas często nieprzejezdnych ze względu na bardzo trudne warunki terenowe (wąskie drogi znajdujące się w głębokich wąwozach lessowych). Przy technologii utwardzania korzystano z pomocy i wiedzy specjalistów z IUNG Puławy.	

Fragment obszaru scalenia
przed scaleniem

Fragment obszaru scalenia
po scaleniu

Utwardzenie dróg w ramach zagospodarowania poscaleniowego
w trudnych warunkach wąwozów lessowych wg. zaleceń IUNG Puławy

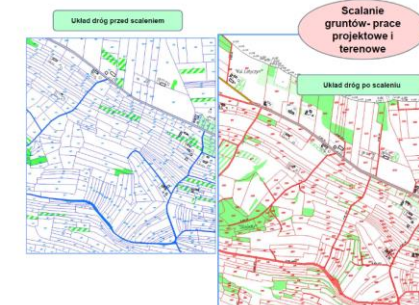
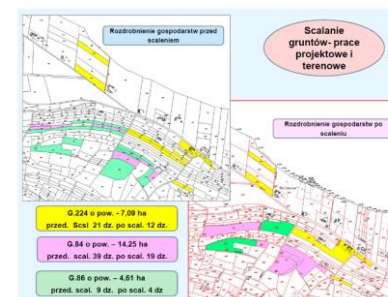
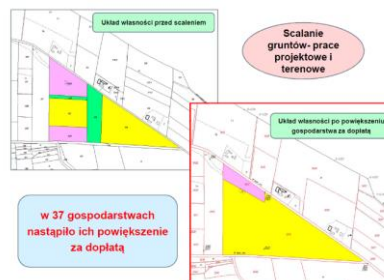
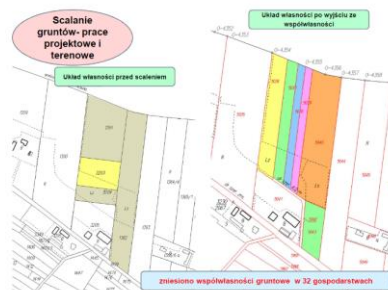

fol. R. Wawer, IUNG Puławy

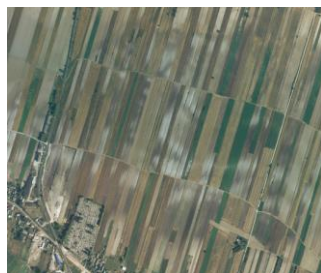
fol. R. Wawer, IUNG Puławy

Rozwiązania projektowe

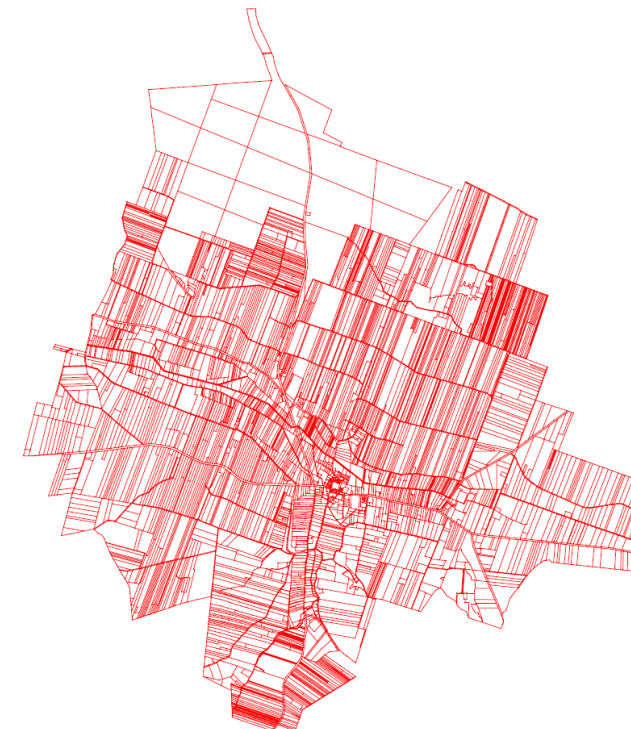
Efekty skaleń gruntów: PROW 2014-2020 Obiekt: Wojstawice, gm. Wojstawice, pow. chełmski
powierzchnia obszaru skalenia – 3063 ha

przed skaleniem

Wyszczególnienie	Stan przed skaleniem	Stan po skaleniu
Liczba działek	5397	3293
Średnia powierzchnia działki	0,57 ha	0,93 ha
Zwiększenie powierzchni działki	o 63 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 2057 (39 %)	
Efekty skalenia	- poprawiono rozróg gruntów gospodarstw rolnych - zaprojektowano funkcjonalną sieć drogową dostosowując ją do bardzo trudnych warunków naturalnych ustalając jej parametry w sposób umożliwiający zagospodarowanie i utwardzenie dróg - zrealizowano 26 wniosków o wyłączenie ze współwłasności - zrealizowano 132 wnioski na powiększenie i zmniejszenie powierzchni gospodarstwa - wyznaczono działkę na cele miejscowej użyteczności publicznej – z przeznaczeniem na cele rekreacyjne - wydzielono działki pod punkt widokowy, trakt spacerowo - rekreacyjny, - powiększono i uregulowano obszar istniejącego boiska sportowego, - wydzielono działkę pod tzw. „źródłiskiem” celem jej późniejszego zagospodarowania przez Gminę - powiększono teren pod oczyszczalnię - scalono działki parafii rzymskokatolickiej, a tym samym przygotowano obszar pod rozszerzenie istniejącego cmentarza parafialnego - wybudowano około 32 km dróg - przebudowano około 16 km dróg - dokonano rekultywacji gruntów na około 3 ha	

po skaleniu

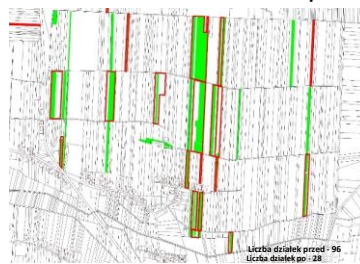
Wybrane rozwiązania projektowe

Koncepcja poprawy sieci drogowej

— droga wojewódzka
— drogi powiatowe
— drogi gminne
x nowoprojektowane i zmodernizowane drogi likwidowane

Przykładowy rozróg gruntów wybranych gospodarstw przed i po skaleniu

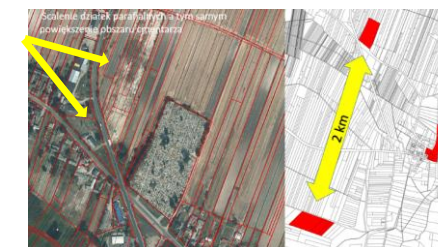

stan przed skaleniem

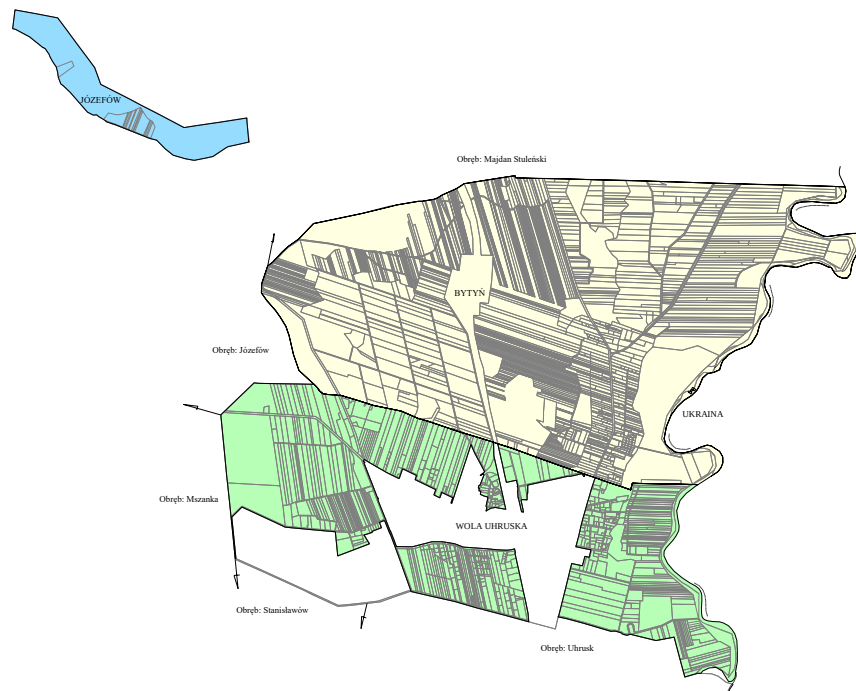
stan po skaleniu

Elementy projektowe związane z pozarolniczymi aspektami realizacji założeń projektowych.

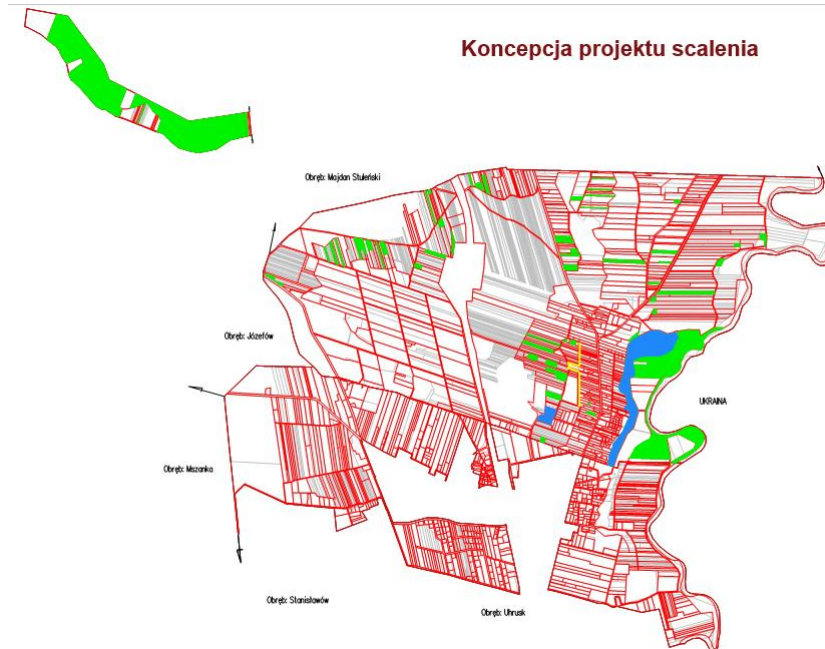

Efekty scaleń gruntów: PROW 2014-2020 Obiekt: Bytyń, Wola Uhruska, Józefów, gm. Wola Uhruska, pow. włodawski powierzchnia obszaru scalenia – 1134 ha

stan przed scalem

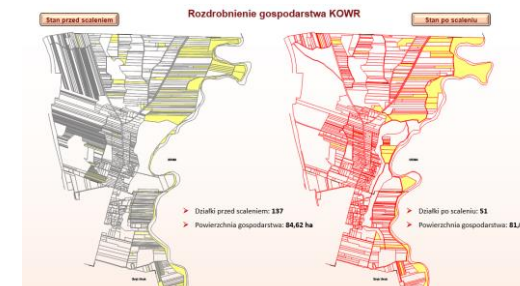
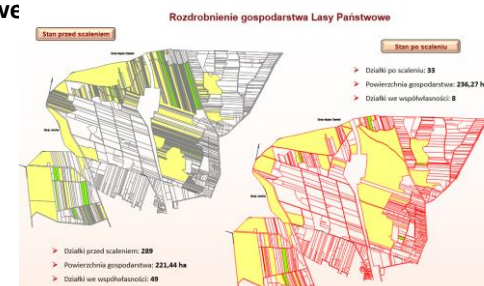
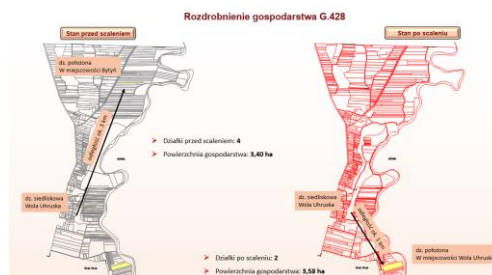
stan po scalem

Koncepcja projektu scalenia

Wyszczególnienie	Stan przed scalem	Stan po scalem
Liczba działek	2173	1497
Średnia powierzchnia działki	0,52 ha	0,76 ha
Zwiększenie powierzchni działki	o 46 %	
Zmniejszenie liczby działek	o 676 (32 %)	
Efekty scaleniowe	- poprawiono rozkład gruntów gospodarstw rolnych - zaprojektowano funkcjonalną sieć drogową w tym drogę zagumienią, drogę do wieży widokowej, drogę wzdłuż rzeki Bug, drogi do przejazdów kolejowych - zlikwidowano i podzielono pomiędzy udziałowców wspólnotę gruntową - wydzielono grunty na cele użyteczności publicznej: pod parking, pod źródło wodne - wydzielono grunty pod zbiornik wodny - podzielono działki Skarbu Państwa w tzw. „Nadbużance” będące w użytkowaniu wieczystym celem jej regulacji w późniejszym postępowaniu - zrealizowano 59 wnioski o wyjście ze współwłasności - zrealizowano 54 wnioski na powiększenie powierzchni gospodarstwa - wyznaczono duże kompleksy leśne w Lasach Państwowych: liczba działek z 289 zmniejszyła się do 33 - wydzielono ze wspólnoty gruntowej obszar Skarbu Państwa w miejscu wykonanego zbiornika wodnego - przeprowadzono regulację granic w działkach siedliskowych - zaprojektowano drogi zagumienne w miejscowości Bytyń umożliwią racjonalne zagospodarowanie gruntów rolnych oraz możliwość uporządkowania terenów budowlanych. - wybudowano około 17 km dróg - przebudowano około 16 km dróg	

Wybrane rozwiązania projektowe

Porównanie efektów scalenia gruntów na wybranych 11 obiektach scaleniowych zrealizowanych w ramach PROW 2014 - 2020

L.p.	OBIEKT - GMINA	Pow. obszaru scalenia	Pow. użytków rolnych	Liczba działek		Liczba gospodarstw		Średnia powierzchnia gospodarstwa		Średnia liczba działek w gospodarstwach		Średnia powierzchnia działki		Powierzchnia wspólnot gruntowych		Liczba działek bez dostępu do drogi publicznej		Powierzchnia dróg gminnych		Drogi urządzone w wyniku scalenia			Budowa zjazdów itp.
		ha	ha	Przed scaleni em	Po scale niu	Przed scaleni em	Po scale niu	Przed scaleni em	Po scale niu	Przed scaleni em	Po scale niu	Przed scaleni em	Po scale niu	Przed scaleni em	Po scale niu	Przed scaleni em	Po scale niu	Przed scaleni em	Po scale niu	nowo wybud owane	przebu dowan e	Razem	
		ha	ha	szt.	szt.	szt.	szt.	ha	ha	szt.	szt.	ha	ha	ha	ha	szt.	szt.	ha	ha	km	km	km	szt.
1.	Pogorzelec gm. Sosnowka	938,26	777,00	881	530	188	181	4,99	5,18	4,69	2,93	1,06	1,77	0,71	0,53	46	0	9,81	16,09	10,00	2,00	12,00	0
2.	Biaropore, Kicin, Zabudnowo, Buśno, Kolonja Strzelce gm. Białopole	2924,13	2499,59	2997	2459	837	837	3,49	3,49	3,58	2,94	0,98	1,19	0,89	0,90	254	24	45,15	46,66	23,98	18,36	42,34	0
3.	Wojślawice gm. Wojślawice	3064,74	2176,80	5397	3293	1135	1134	2,70	2,70	4,76	2,90	0,57	0,93	25,56	22,30	934	124	41,96	57,92	31,60	16,87	48,47	0
4.	Antoniówka, Cegielnia, Kamienowola gm. Ostrówek	1328,28	858,00	2122	2109	737	737	1,80	1,80	2,88	2,86	0,63	0,63	0,00	0,00	113	27	15,53	19,39	15,00	4,00	19,00	2
5.	Teremiec gm. Białopole	405,17	394,52	615	279	78	86	5,19	4,71	7,88	3,24	0,66	1,45	0,00	0,00	233	0	6,87	10,65	5,00	0,00	5,00	0
6.	Nowe Deputycze gm. Chelm	525,54	497,28	569	406	185	195	2,84	2,70	3,08	2,08	0,92	1,29	0,19	0,18	92	4	5,49	13,19	2,00	5,00	7,00	0
7.	Ludwinów gm. Chelm	163,65	158,94	320	154	51	60	3,21	2,73	6,27	2,57	0,51	1,06	0,41	0,41	67	2	0,33	3,85	1,15	2,76	3,91	0
8.	Józefin, Ochoża-Pniaki gm. Chelm- Wierzbica	482,24	467,07	746	389	187	190	2,58	2,54	3,99	2,05	0,65	1,24	0,00	0,00	84	4	8,09	12,91	4,95	3,22	8,17	0
9.	Grądy, Kocia Góra, Zezulin I, II, Zezulin Niższy gm. Ludwin	2506,23	2312,00	3006	2471	780	780	3,21	3,21	3,85	3,17	0,83	1,01	1,14	1,55	400	63	29,76	36,86	9,00	29,00	38,00	0
10.	Kulczyn, Kolonja Kulczyn gm. Hańsk	2301,03	2042,00	862	711	234	234	9,83	9,83	3,68	3,04	2,67	3,24	0,00	0,00	19	1	42,24	49,96	9,00	10,00	19,00	0
11.	Józefów, Bytyń, Wola Uhruska gm. Wola Uhruska	1134,21	597,58	2172	1493	764	757	1,48	1,50	2,84	1,97	0,52	0,76	84,94	0,00	193	0	35,36	40,36	17,42	15,72	33,14	0
	Razem:	15773,5	12780,78	19687	14294	5176	5191	3,76	3,67	4,32	2,70	0,91	1,33	113,84	25,88	2435	249	240,59	307,84	129,10	106,93	236,03	2

Porównanie efektów scalenia gruntów na wybranych 11 obiektach scaleniowych zrealizowanych w ramach PROW 2014 - 2020

L.p.	OBIEKT - GMINA	Pow. lasów	Liczba wyjść ze współwłasności w lasach	Pow. Lasów Państwowych		Liczba działek w lasach		Liczba działek Lasów Państwowych		Powierzchnie przywrócone do produkcji rolnej w wyniku scalenia			Prace melioracyjne wykonane w wyniku scalenia		Obiekty retencji wodnej	Plan długości zadrzewień i zakrzaczeń	Obiekty użyteczności publicznej, komunalne i inne powstałe w wyniku scalenia
		ha		Przed scaleniem	Po scaleniu	Przed scaleniem	Po scaleniu	Przed scaleniem	Po scaleniu	w wyniku likwidacji między	w wyniku rekultywacji nieużytków	razem	Budowa przepustów i innych urządzeń	Poprawa parametrów w melioracji wodnej			
		ha	szt.	ha	ha	szt.	szt.	szt.	szt.	ha	ha	ha	szt.	km	szt.	km	szt.
1.	Pogorzelec gm. Sosnowka	141,00	21	51,00	62,02	197	151	23	10	5,98	0,00	5,98	3	0,00	0	1,00	-
2.	Białopole, Kicin, Zabudnowo, Buśno, Kolonia Strzelce gm. Białopole	288,84	0	175,69	173,98	232	216	12	12	5,63	0,00	5,63	90	31,77	0	0,00	-
3.	Wojślawice gm. Wojślawice	766,82	6	486,46	485,79	591	529	94	78	9,93	3,00	12,93	0	0,00	0	0,00	4
4.	Antonówka, Cegielnia, Kamienowola gm. Ostrówek	426,00	17	71,61	69,29	840	804	114	97	4,48	0,00	4,48	3	0,00	0	1,00	1
5.	Teremiec gm. Białopole	3,42	0	0,00	0,00	8	9	0	0	2,64	0,00	2,64	12	0,00	0	1,00	-
6.	Nowe Deputycze gm. Chełm	0,22	0	0,00	0,00	2	0	0	0	2,02	0,00	2,02	1	0,00	0	0,00	-
7.	Ludwinów gm. Chełm	7,27	14	0,00	0,00	17	31	0	0	2,28	0,00	2,28	0	0,00	0	0,00	-
8.	Józefin, Ochoża-Pniaki gm. Chełm-Wierzbica	3,58	6	0,00	0,00	14	20	0	0	3,00	1,00	4,00	0	0,00	0	0,00	-
9.	Grądy, Kocia Góra, Zezulin I, II, Zezulin Niższy gm. Ludwin	41,00	0	6,20	5,97	22	19	9	7	5,00	0,00	5,00	50	30,00	0	2,00	2
10.	Kulczyn, Kolonia Kulczyn gm. Hańsk	198,00	2	63,66	62,03	107	109	16	16	2,17	0,00	2,17	48	31,00	0	1,00	-
11.	Józefów, Bytyń, Wola Uhruska, gm. Wola Uhruska	449,00	31	221,44	236,28	805	320	291	34	0,95	0,00	0,95	12	1,80	0	0,00	3
	Razem:	2325,15	97	1076,06	1095,36	2835	2208	559	254	44,08	4,00	48,08	219	94,57	0	6,00	10

Analiza zrealizowanych prac scaleniowych pokazuje realny wpływ tych prac na rozwój obszarów wiejskich. Zrealizowane projekty scaleń gruntów przyczyniają się do wzrostu efektywności gospodarowania uczestników scalenia poprzez likwidację niekorzystnego rozłogu działek, np. rolnik przed scaleniem miał 50 działek a po scaleniu ma 5 i są one położone bliżej gospodarstwa, co znacząco wpływa na zmniejszenie kosztów uprawy roli i w konsekwencji przyczynia się do większej efektywności gospodarowania oraz konkurencyjności polskiego rolnictwa. Z analizy 11 obiektów scaleniowych wynika, iż łączna liczba działek na tych obiektach przed scaleniem wynosiła **19 687** a po scaleniu **14 294**. Drugim istotnym elementem wynikającym z realizacji scaleń gruntów jest uporządkowanie stanu prawnego w zakresie rejestru gruntów, ksiąg wieczystych oraz zagospodarowania przestrzennego. Trzeci element mający wpływ na rozwój obszarów wiejskich to nowa lub ulepszona sieć dróg. Na podstawie przeprowadzonej analizy 11 obiektów możemy stwierdzić, iż w wyniku tego typu działań zostało urządzone **236,03 km dróg**. Czwarty element mający wpływ na rozwój obszarów wiejskich to zrealizowanie w ramach prac poscaleniowych na 11 obiektach **94,57 km rowów** melioracyjnych oraz **budowa 219 przepustów** i innych urządzeń melioracji wodnej. Piąty i szósty element to odzyskanie do produkcji rolniczej łącznie **48,08 ha** gruntów rolnych nieużytkowanych wcześniej rolniczo oraz przygotowanie **10 obszarów** na budowę obiektów użyteczności publicznej. Siódmą sprawą jest zapewnienie dostępu działek do dróg publicznych – przed scaleniem liczba działek bez dostępu do drogi publicznej wynosiła **2 439** a po scaleniu **249**. Po ósme dokonano nasadzeń drzew na odcinku **6 kilometrów**. Kolejną ważną sprawą jest uporządkowanie stanu prawnego w lasach. Na podstawie analizy na 11 obiektach w tym zakresie możemy stwierdzić **77** przypadków zniesienia współłasności, zmniejszenie liczby działek w lasach **z 2835** przed scaleniem do **2208** po scaleniu oraz uporządkowanie gospodarki leśnej Lasów Państwowych. Lasy Państwowe na omawianym obszarze przed scaleniem miały **559 działek** o średniej powierzchni **1,92 ha** a po scaleniu mają **254 działki** o średniej powierzchni **4,31 ha**. Ponadto w ramach prac scaleniowych istnieje możliwość realizacji obiektów retencji wodnych. Przedstawiona analiza obejmuje 11 obiektów zrealizowanych w ramach PROW 2014 – 2020, których łączna powierzchnia wynosi **15 733,5 ha**. Łącznie we wszystkich okresach programowania tj. 2004 - 2022 w województwie lubelskim zostanie scalonych **77 401 ha gruntów**. Czyli można przyjąć, że skala realizacji jest około **4,92** razy większa w każdym analizowanym temacie a w wyniku scaleń gruntów od 2004 roku tylko w województwie lubelskim urządzono ponad **1 000 km** dróg. Na przykładzie omówionych projektów scaleń gruntów można stwierdzić, że Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie, podobnie jak inne tego typu jednostki w kraju, pełni istotną rolę w zakresie gospodarowania przestrzenią i nieruchomościami w terenach wiejskich oraz przyczynia się do rozwoju rolnictwa.

Podsumowanie

„Struktura przestrzenna wsi położonych w południowo-wschodniej Polsce jest szczególnie niekorzystna i znacznie gorsza niż w pozostałych częściach kraju. Gospodarstwa rolne są tam przeciętnie dwa razy mniejsze niż w innych rejonach, a występujące w nich działki mają powierzchnię nawet do czterech razy mniejszą. Tereny te koniecznie wymagają takich zmian w istniejącym układzie gruntowym, które umożliwią zastosowanie odpowiedniego poziomu mechanizacji i uzyskanie zadowalających efektów w produkcji rolnej” (Ostrowska R. Możliwości poprawy przestrzeni ukształtowania gospodarstw wsi górskiej w wyniku prac scaleniowych Uniwersytet Rolniczy im Hugona Kołłątaja w Krakowie, Kraków 2002). Przedstawiona analiza pokazuje, że jest bardzo duże zapotrzebowanie na prace scaleniowe w Polsce. Z kolei złożoność i wielowątkowość procesu scalania wymaga aby prace te były prowadzone przez specjalistów w tym zakresie. **Na przykładzie wymiernych efektów osiągniętych na 11 obiektach możemy jednoznacznie stwierdzić, że mają one realny wpływ na wzrost efektywności gospodarowania poszczególnych gospodarstw oraz przyczyniają się do rozwoju obszarów wiejskich.** Uważam, że praca ta wskazała konkretne wymierne efekty, które bez realizacji scalenia nie byłyby możliwe do osiągnięcia lub które byłyby osiągalne w dużo większej perspektywie czasowej. Trudno jest również bez przekształcenia struktury własnościowej prawidłowo ukształtować przestrzeń, która pozwoliłaby na rozwój funkcji rolniczych i pozarolniczych. Realizacja scaleń gruntów pozwala także wzmocnić walory krajobrazowo-środowiskowe przebudowywanego obszaru. Ponadto proces scalania gruntów jest działaniem kompleksowym, którego efektem jest wiele korzyści możliwych do osiągnięcia w krótkim, bo średnio w Polsce pięcioletnim okresie. Natomiast w przypadku pominięcia procesu scalania, osiągnięcie w/w rezultatów nie jest możliwe, ponieważ osiągnięcie zakładanych celów jakie powstają w wyniku scalenia trwałoby kilkadziesiąt lat z uwagi na pojedyncze nieskoordynowane działania a nie kompleksowe, całościowe podejście do zagadnienia. Należy również podkreślić że prace scaleniowe nie wymagają finansowego wkładu własnego beneficjenta oraz uczestników scalania gruntów.

Podsumowanie c.d.

Poza tym narastające potrzeby w zakresie planowanych inwestycji liniowych takich jak: budowa autostrad, dróg ekspresowych, obwodnic, budowa i rozbudowa wałów przeciwpowodziowych i inne, staje się rzeczą naturalną i wymagającą szybkiej realizacji, bez wydłużonych procedur administracyjnych i konfliktów społecznych. Waga i rozmiar problemów wywołanych inwestycją liniową nie pozwala pozostawić bez pomocy gospodarujących na tych terenach podmiotów. Sytuacja wymaga od samorządów terytorialnych zastosowania zabiegów naprawczych dla przestrzeni planistycznej. Bez wątpienia instrument scalenia i wymiany gruntów daje nam takie możliwości.

Możemy również stwierdzić również, że możliwości jakie dają scalenia gruntów są jeszcze większe niż osiągnane efekty ale trzeba zdawać sobie sprawę ze specyfiki prac scaleniowych, które są wypadkową założeń planistycznych, posiadanych środków na ten cel oraz potrzeb i wizji uczestników scalenia, którzy sami decydują o ostatecznie elementach przyjętych do realizacji w przygotowanym projekcie. Dlatego do tej pory po macoszemu przez społeczności lokalne była traktowana sprawa budowy zbiorników retencji wodnej, które są bardzo potrzebne z uwagi na pogłębiający się problem suszy i możliwości gromadzenia w nich wód opadowych. Jednak na usprawiedliwienie, można powiedzieć, że większa efektywność wiąże się z koniecznością zwiększenia nakładów na te prace, ponieważ jeśli uczestnicy scalenia mają do wyboru między drogą a zbiornikiem retencji wodnej to wybierają drogę. Dlatego aby wybrali jedno i drugie potrzebne są większe nakłady na te prace.

Podsumowując należy zauważyć, iż wzrost efektywności i konkurencyjności polskich gospodarstw oraz rozwój obszarów wiejskich, na których rozłóg gruntów w gospodarstwach jest niekorzystny, nie jest możliwy bez przeprowadzenia scalenia gruntów. Dlatego należy stwierdzić że Wojewódzkie Jednostki Geodezji Urzędniowo – Rolnej przez realizację scaleń gruntów przyczyniają się do rozwoju rolnictwa w Polsce. Potwierdzeniem tego stanu rzeczy są również liczne publikacje wydane w tym zakresie w Polsce – około 30 tytułów. Np. „Kompleksowe urządzenie obszarów wiejskich jako szansa dla rozwoju wsi” , „Środowiskowe i społeczne efekty scaleń gruntów w Polsce”, „Postępowanie scaleniowe metodą poprawy wadliwej struktury przestrzennej gospodarstw rolnych”, „Efektywność ekonomiczna scaleń gruntów w Polsce”, „Scalenia gruntów determinantem rozwoju obszarów wiejskich”, „Wpływ procesu scalenia gruntów na wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich”, „Komasacja gruntów jako czynnik rozwoju rolnictwa na przykładzie województwa białostockiego”.

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Patronat Honorowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy

Stowarzyszenie Geodetów
Polskich
Association of Polish Surveyors

Lubelskie

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

WOJEWÓDZKIE BIURO
GEODEZJI I URZĄDZANIA
TERENÓW ROLNYCH
W LUBLINIE

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.